

Werkend schaalmodel van een snijkopzuiger.
Functional scale model cutter suction dredger.

DE BRON - HET NATIONAAL BAGGERMUSEUM

Het is een van 's lands belangrijkste bronnen van pleistocene zoogdierfossielen: de baggerindustrie (Mol, 1993). Of het nu gaat om grote projecten als de aanleg van Maasvlakte 2 of een kleinschalige zandwinning ver in het binnenland, baggeraars halen resten van pleistocene zoogdieren boven water, waarna ze verzameld kunnen worden. Voor leden van de WPZ is een nadere kennismaking met het baggeren dus bijzonder interessant. Het Nationaal Baggermuseum te Sliedrecht is de uitgelezen plaats daarvoor.

Baggeren omvat diverse werkzaamheden bij het weghalen en transporteren van zand, slib en ander sediment van onder water. Het periodiek uitbaggeren van slootjes in een woonwijk is een voorbeeld van baggerwerkzaamheden. Maar ook landaanwinning valt eronder zoals bijvoorbeeld de aanleg van Maasvlakte 2 of de verbreding van het Suezkanaal. Wanneer winning van grondstoffen, zoals zand en grind, het doel van baggerwerkzaamheden is, gebeurt dat

in Nederland in de regel in pleistocene sedimenten. In het Holoceen is er immers niet substantieel zand of grind afgezet (Berendsen, 2011). Met het opbaggeren van deze pleistocene sedimenten komen vaak ook pleistocene fossielen mee (bv. Verhagen & Mol, 2009; Mol & Langeveld, 2014). Zonder de Nederlandse baggerindustrie zouden we een heel belangrijke en diverse bron van pleistocene zoogdieren missen.

Het Nationaal Baggermuseum te Sliedrecht is gevestigd in een prachtig

oud pand dat lang in het bezit was van de familie Volker - een oude baggeraarsfamilie uit Sliedrecht. Het hoofgebouw toont in twee verdiepingen de ontwikkeling van de baggerindustrie. Informatieve tekstpanelen en korte filmpjes ondersteunen de prachtige en deels interactieve schaalmodellen van diverse baggermachines, waaronder bekende schepen als sleepluierzuigers of snijkopzuigers, maar ook primitievere emmerbaggermolens en wat te denken van een Huttonzuiger? 'State of the art' in 1872 (Anoniem, 2016). De

Schaalmodel sleephopperzuiger Volvox Olympia.
Scale model of trailing suction hopper dredger.

Links: Close-up van een sleepkop en zuigbuis.
Left: Close-up trailing nozzle and suction pipe.

Rechts: Snijkop (ongebruikt).
Right: Cutter nozzle (unused).

derde verdieping toont recente ontwikkelingen waarbij baggeren overgaat in waterbouw met werkende schaalmodellen van de Oosterscheldekering en de Maeslantkering. Een bijgebouw bevat werkende modellen van belangrijke onderdelen van baggerinstallaties en zelfs een functionele mini-snijkopzuiger! Een aantrekkelijke expositieruimte bevat wisseltentoonstellingen en in de BaggerPraktijkTuin kunnen de jongste bezoekers 's zomers zelf aanbaggeren. Op het buitenterrein vinden we ook onderdelen van baggermachines: verschillende snijkoppen en een grote pomp.

Uiteraard zijn er verspreid door het museum ook allerlei opgebaggerde zaken te zien, zoals archeologische voorwerpen en mammoetresten. Deze voeren echter niet de boventoon en gelukkig maar - daarvoor hebben we archeologische en natuurhistorische musea. Het Nationaal Baggermuseum is een prachtige bron van achtergrondkennis voor de verzamelaar van pleistocene zoogdierresten. De modellen zijn zeer verhelderend en de onderdelen

van echte baggermachines tonen het geweld waar onze geliefde fossielen aan worden blootgesteld. Het is een wonder dat ze überhaupt herkenbaar boven water komen! In dit museum leert men een belangrijke bron van pleistocene fossielen goed kennen. Dat is goud waard. Ook daarnaar - goud - wordt overigens gebaggerd.

LITERATUUR

Anoniem (2016) *Nationaal Baggermuseum. 40 jaar in woonhuis Volker*. Van den Dool, Sliedrecht.

Berendsen, H.J.A. (2011) *De vorming van het land. Inleiding in de geologie en geomorfologie*. Van Gorcum, Assen.

Mol, D. (1993) Zoogdieren uit het Pleistoceen. Het verzamelen van IJstijdfossielen in Nederland. *GEA* 26, 128-134.

Mol, D., B. Langeveld (2014) Wat determinatiesessies aan nieuwe gegevens kunnen opleveren: nieuws van het strand van Maasvlakte 2. *Afzettingen* 35-2, 40-59.

Verhagen, A., D. Mol (2009) *De Grootte Wielen: er was eens... Wie leefden er in De Grootte Wielen in de ijstijd?* Uitgeverij DrukWare, Norg.

nationaal
BAGGER
MUSEUM

Nationaal Baggermuseum

www.nationaalbaggermuseum.nl

Molendijk 204
3361 ER, Sliedrecht

Openingstijden:
dinsdag t/m vrijdag 14:00-17:00u,
zaterdag 11:00-17:00u

Entreprijs:
EU 6,- / kinderen EU 4,-